

Sygn. akt II CSK 70/18

POSTANOWIENIE

Dnia 13 czerwca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski

w sprawie z wniosku A.Ś.

przy uczestnictwie [...]

o zasiedzenie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 13 czerwca 2018 r.,

na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczynie

od postanowienia Sądu Okręgowego w P.

z dnia 9 maja 2017 r., sygn. akt XV Ca [...]/16,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądza od wnioskodawczynie na rzecz uczestników postępowania R.P. i R.P. kwotę 1.350 (jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony – co należy podkreślić – wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Pełnomocnik wnioskodawczyni A.Ś. w skardze kasacyjnej wniesionej od postanowienia Sądu Okręgowego w P. z dnia 9 maja 2017 r. wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania oparł na przesłankach wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

Istotne zagadnienie prawne sprowadzało się do pytania, czy „Sąd analizując w oparciu o art. 172 § 1 k.c. istnienie po stronie posiadacza nieruchomości dobrej lub złej wiary w chwili wejścia w posiadanie nieruchomości winien skupić się na analizie cech indywidualnych posiadacza, czy też oprzeć analizę wyłącznie na okolicznościach niezwiązanych bezpośrednio ze sferą intelektualną posiadacza, a dotyczących konkretnych zdarzeń, w których doszło do wejścia w posiadanie nieruchomości”.

Odnosząc się do tak przedstawionego pytania, które w istocie nie stanowi zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. podnieść należy, że przez istotne zagadnienie prawne rozumie się problem o charakterze prawnym nie zaś faktycznym albo wynikającym z twierdzonych przez skarżącego uchybień Sądu, powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter nowy i rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozstrzygnięcie stwarza realne i poważne trudności, a którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej

sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/2013, nie publ.).

Szczegółowa analiza skargi prowadzi do wniosku, że powołana przesłanka nie została wykazana. W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, zgodnie z którym pojęcie dobrej wiary należy definiować przez odwołanie się do błędnego, usprawiedliwionego towarzyszącymi okolicznościami, przekonania danej osoby, że posiadane prawo jej przysługuje (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 września 2014 r., II CSK 659/13, nie publ.). W świetle tej definicji sformułowane przez autora skargi kasacyjnej rozróżnienie między cechami indywidualnymi posiadacza a okolicznościami niewiązanymi bezpośrednio ze sferą intelektualną posiadacza ma charakter pozorny. Badając dobrą wiarę, będącą stanem świadomości określonej osoby, sądy nie mogą poprzestawać na deklaracjach stron, lecz muszą - na podstawie okoliczności towarzyszących - wnioskować o tym, co strona wiedziała albo powinna była wiedzieć. Ocenie podlega zatem – jak wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 7 października 2010 r., IV CSK 152/10 - zasadność przeświadczenia nabywcy o przysługującym mu prawie przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności towarzyszących. Z tych względów należało stwierdzić, że kwestia przedstawiona w skardze kasacyjnej nie stanowiła istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Uzasadniając oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, pełnomocnik wnioskodawczyni wskazał m.in., że Sąd Okręgowy „opierając stanowisko merytoryczne o orzeczenia Sądu Najwyższego: z dnia 4 września 2014 r. w sprawie II CSK 659/13, z dnia 19 lipca 2010 r., sygn. akt II CKN 282/00, z dnia 21 marca 2013 r., sygn. akt II CSK 495/12, zupełnie wadliwie porównał stan faktyczny sprawy do stanów faktycznych z powyższych spraw (...)”.

Powołując się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej należy wykazać, że popełnione przy ferowaniu zaskarżonego orzeczenia uchybienia w zakresie stosowania prawa miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom, były więc dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika (por. m.in.

postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000, V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156).

Szczegółowa analiza sprawy prowadzi do wniosku, że powołana przesłanka nie została wykazana. Z uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia wynika, że Sąd drugiej instancji nie tylko przywołał poglądy wyrażone w orzecznictwie Sądu Najwyższego, ale także rozważył ich adekwatność na tle okoliczności sprawy, a zwłaszcza treści aktu notarialnego. W świetle dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych, którymi Sąd Najwyższy jest związany, nie można uznać, aby w sprawie doszło do oczywistego naruszenia prawa oraz że w wyniku takiego naruszenia prawa zapadł w sądzie drugiej instancji wyrok oczywiście wadliwy.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Na wniosek uczestnika R.P. i R.P. zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną Sąd Najwyższy orzekł o kosztach postępowania kasacyjnego na podstawie art. 520 § 2 k.p.c. oraz § 5 pkt 1 w zw. z § 2 pkt 6 w zw. z 10 ust. 4 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.).

aj

ał